



FAIRTRADE

Ms Bewla,
teodlare, Indien

Det här är Fairtrade

Läs om en produktmärkning som gör skillnad.



Fairtrade Sverige 2025

Foto: Smile Please Photography (framsida), Santiago Engelhardt (sida 1), José García (sida 7), Mohamed Aly Diabaté (sida 9). FOL-1-150-05

Små val som gör stor skillnad



Varje gång du köper en chokladbit, ett paket kaffe eller en kase bananer är en möjlighet att göra skillnad. När du väljer Fairtrade är du med och förändrar livet för människorna som odlar vår mat.

Odlare inom småskaligt jordbruk producerar ungefär en tredjedel av världens mat. Men på grund av klimatförändringarna ser många av dem sina skördar minska eller utebli helt. Det hotar både deras inkomster och tillgång på livsmedel.

För att världens odlare ska ha råd att försörja sina familjer, klimatanpassa jordbruket och låta barnen gå i skolan måste de få skäligt betalt. Det får de oftast inte i dag.

Det är därför Fairtrade finns. Fairtrade innebär en bättre betalning till odlarna, investeringar i jordbruk och lokalsamhällen och stöd i att hantera klimatförändringarna. Och du som konsument spelar en viktig roll.

Så flytta handen till en Fairtrade-märkt vara nästa gång du handlar. För din lilla handrörelse i matbutiken sätter i gång en större rörelse någon helt annanstans. Ditt val av choklad, kaffe och bananer lägger grunden för skolbyggen, bättre bostäder och trädplantering i Ghana, Dominikanska republiken och Peru.

Tack för att du väljer Fairtrade.

Så funkar Fairtrade

Barnarbete, skogsskövling och inkomster som det inte går att leva på. Så ser verkligheten ut bakom flera av de varor vi konsumerar varje dag. Fairtrade ställer krav på social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet för en mer hållbar världshandel.

Fairtrade är en internationell tredjepartscertifiering för råvaror odlade i länder med utbredd fattigdom. När du köper en Fairtrade-märkt vara kan du vara trygg med att produktionen har levt upp till flera olika hållbarhetskrav.

Krav på ekonomisk hållbarhet

Fairtrade handlar om fattigdomsbekämpning genom handel. För att jordbrukare ska ha möjlighet att lyfta sig ur fattigdom måste deras inkomster och löner förbättras. För odlare inom småskaligt jordbruk innebär Fairtrade en ökad ekonomisk trygghet. Fairtrades minimipris fungerar som ett skyddsnät när världsmarknadspriset ligger så lågt att odlarna riskerar att gå back på sin produktion. Om världsmarknadspriset i stället ligger högt får odlarna det priset.

Anställda på Fairtrade-certifierade plantager får som lägst den lagstadgade minimilönen, och lönenivåerna ska successivt höjas för att nå levnadslön.

Odlare och anställda får även en Fairtrade-premie

att investera i lokalsamhället eller jordbruket – exempelvis för att borra brunnar, bygga skolor eller plantera träd.

Krav på social hållbarhet

Ett anställningskontrakt och rätt att engagera sig fackligt kan ses som självklarheter. Men för miljontals människor världen över är det inte så. Långa och hårda arbetsdagar med små eller inga möjligheter att förändra sina villkor är verklighet för alltför många anställda inom den globala jordbrukssektorn.

Fairtrades krav på social hållbarhet är baserade på ILO:s konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Det handlar till exempel om förbud mot barnarbete, tvångsarbete och diskriminering. Men också om rätten till anställningsavtal, föräldraledighet och övertidsersättning. Anställda på Fairtrade-plantager har rätt att organisera sig fackligt och att förhandla kollektivt. Det är helt nödvändiga förutsättningar för att människor ska kunna förbättra sina arbets- och levnadsvillkor.

Krav på miljömässig hållbarhet

Jordens arter dör ut i snabb takt och avskogningen i Amazonas når rekordhöjder. Globalt ökar användningen av farliga bekämpningsmedel, vilket hotar världens matproduktion.

Fairtrades krav på miljömässig hållbarhet innebär bland annat förbud mot skogsskövling och farliga

bekämpningsmedel, men även krav på ansvarsfull vattenanvändning och att bevara biologisk mångfald.

Fairtrade uppmuntrar också till ekologisk odling genom en prisdifferential. Den innebär att odlare som ställer om till ekologiska jordbruksmetoder får en bättre betalning för sina råvaror – så att de kan möta de nya kostnaderna.

Hur kan du som konsument veta att alla de här kraven verkligen efterlevs? Jo, Fairtrade är en tredjepartscertifiering. Det betyder att ett oberoende kontrollorgan undersöker att alla de krav som Fairtrade ställer faktiskt är uppfyllda.



Marcelo Santana,
bananodlare,
Dominikanska republiken



Har du barnarbete i skafferiet?

Runt om i världen arbetar ungefär 160 miljoner barn – de allra flesta inom jordbruket. På kakaoodlingar i Elfenbenskusten, kaffeplantager i Brasilien och risfält i Myanmar jobbar barn på ett sätt som är skadligt för dem och som har en negativ inverkan på deras skolgång.

Barnarbete är ett komplext problem med flera orsaker, men den främsta är fattigdom.

När föräldrarnas inkomster inte räcker till för att försörja familjen måste även barnen arbeta. En bättre betalning till småskaliga odlare är därför en central del i att motverka barnarbete.

Fairtrades minimipris innebär en tryggare försörjning och ökade möjligheter att låta barnen gå i skolan. Forskning visar också att Fairtrade-certifierade kakaoodlare i Elfenbenskusten investerar mer i sina barns skolgång, just eftersom de får bättre betalt för sin kakao. Dessutom använder odlare och anställda Fairtrade-premien till att bygga skolor och finansiera läromedel och stipendier.

Du kan vara med och motverka barnarbete genom att välja Fairtrade nästa gång du handlar.

**Konan Amalan Cécile,
kakaoodlare, Elfenbenskusten**



Ingen klimaträttvisa utan hållbar handel

Odlare i länder med utbredd fattigdom står i frontlinjen för den klimatkris som de bidragit minst till att skapa. De måste få tryggare inkomster och stöd i att anpassa jordbruket. Utan en hållbar världshandel finns ingen klimaträttvisa.

Runt om i världen kämpar odlare med minskade skördar, instabila inkomster och försämrade vattenresurser. Det innebär en tung ekonomisk börda – framför allt i länder där det saknas statligt stöd för att anpassa och mildra effekterna av klimatförändringarna. För att kunna vidta nödvändiga klimatåtgärder behöver odlarna få tillgång till långsiktig finansiering från både offentliga och privata källor.

Fairtrade arbetar för tryggare inkomster, men också för att främja partnerskap med företag så att odlarna får stöd i att hantera klimatutmaningarna. Genom Fairtrade kan odlare även utbilda sig i hur de kan hantera det förändrade klimatet. Fairtrade arbetar också för att påverka lagstiftningen i syfte att företag ska ta ett större ansvar för mänskliga rättigheter och miljö i sina värdekedjor.

Gör som miljontals andra världen över – välj Fairtrade

Det kanske är lätt att tänka att ens egna små val inte spelar någon roll. Det är ju bara ett paket kaffe, en liten chokladbit, några bananer... Men när miljontals människor gör precis som du handlar det plötsligt om miljontals bananer, kaffepaket och chokladkakor. Och då händer något stort!

Då återplanterar kakaoodlare skog i Peru, kvinnor i Kenya får tillgång till säker mödravård och barn i Elfenbenskusten en helt ny skola. Då borrar brunnar som ger människor rent dricksvatten, kaffeodlare ställer om till ekologisk odling och bomullsodlare i Indien investerar i miljövänlig bevattning.

I dag säljs Fairtrade-märkta varor i över 120 länder. Bara på den svenska marknaden finns runt tretusen Fairtrade-märkta produkter. Från de mest kända – kaffe, kakao och bananer – till cashewnötter, ris, kryddor, kokosmjölk, glass och godis. Och det handlar inte bara om livsmedel. I dag kan du uppvakta någon med en schysst rosbukett. Du kan också sova på lakan och klä dig i jeans och t-shirts av Fairtrade-märkt bomull. Ju fler vi är som handlar Fairtrade – desto större skillnad gör det!



Tre goda skäl att välja Fairtrade

Ett enkelt sätt att göra skillnad! Om du ändå ska handla bananer, kaffe och choklad – varför inte samtidigt bidra till en bättre värld?

En märkning för både människor och miljö. Med Fairtrade bidrar du både till att stärka mänskliga rättigheter och motverka skadlig miljöpåverkan.

En investering i framtiden. Klimatförändringarna är ett hot mot flera av våra mest älskade råvaror. För att vi ska kunna fortsätta njuta av kaffe, kakao och bananer i framtiden måste odlarna få möjligheter att anpassa sig till det förändrade klimatet.



Fairtrade är en oberoende certifiering för råvaror som odlas i länder med utbredd fattigdom. Certifieringen innebär bland annat en bättre betalning till odlaren och krav på social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. **Läs mer på [fairtrade.se](https://www.fairtrade.se).**

